

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veĳa po pošti prejemam, za avstro-ogerske deųele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez poųiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za poųiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje deųele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih űolah in za dijake velj a zniųana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr.  e se oznanilo enkrat tiska, 5 kr.  e se dvakrat in 4 kr.  e se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača űtempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredniűtvo je v Ljubljani na celovűki cesti v Tavčarjevi hiűi "Hotel Evropa".
Opravniűtvo, na katero naj se blagovolijo poųiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiűi.

 e enkrat o pisemski tajnosti.

V űtevilki 38 smo drųavnemu pravdniku toųili, da se postava o tajnosti pisem pri nas skruni. V űtevilki 43 smo zopet povedali, da se je v Kostanjevici odprlo privatno pismo. Naű prvi članek je bil v neműkih in slovanskih listih, isto tako je bil tudi drugi slučaj po novinarstvu razznanjen. Torej nezakonnost je javna postala, pa kaj se je zgodilo proti njej? Ni , niti nijsmo sliűali, da bi bil početnik nepostavne konfiskacije pisem v obtoųni stan dejan, niti nijsmo  uli o kakem preiskavanji proti c. kr. glavarju in poűtarju v Kostanjevici. Pač pa vidimo, da je naűe občinstvo nasproti poűtam nezau no postalo, več nego je treba; da se pisma ųe po ovinkih poűiljajo, da se ta ali oni ne upa svoje skrivnosti c. kr. poűti izročiti. Ne bode torej odveč,  e o tem predmetu űe nekoliko izpregovorimo in za denes samo sploűno.

Vsi drųavoslovci brez izjeme priznajo: da drųavna oblast nema pravice: 1) občevanja s pismi prepovedati; 2) pisma si prilastiti in zatirati; 3) o tem poizvedavati, kar je v pismih, ako udeleųenec tega ne dovoli. Vse te pravice, ki jih drųavljan ima, se skupno imenujejo pisemska tajnost. ųe Mirabeau je v francoski narodni skupűtini vstal in rekel: Kaj bomo s sramotnim straųenjem pisemskega občevanja dosegli? Ali mislite, da se zarote s pismi delajo. In kasneje je zaznamoval Fouch  sistema odpiranja pisem kot grdo in nekoristno iznajdbo publih glav.

Celo v prejšnjih, absolutističnih časih, se je policija, sicer brezsramna, vendar sama sramovala tega posla. Za to se je tako skrunenje godilo tako skrivaj, da niti stranke nijsmo opazile. Vse to gotovo, ker se je celo absolutistična policija bala pogubljive sodbe javnega mnenja. Angleűko pravo, ne samo, da določuje (kakor naűe avstrijsko na papirji) ostre kazni proti uradnikom, temu  tudi daje poűkodovancem pravico, visoko odűkodnino terjati.

Res je, da pravica pisemske tajnosti nij neomejena. Ali vsi drųavoslovci te meje tako ostro določujejo, da ne boste nikoli nikjer naűli, da se smejo pisma konfiskovati, ako se sluti, da kdo upotreblja po osnovnih zakonih dano mu pravico peticioniranja. Zakoni vseh kulturnih narodov dopuű ajo odpiranja pisem le v vojnih časih, ali pa ako je odpoűiljatelj zaradi zločina zaprt ali v preiskavanji. Vse kar je ve  — je pregreha, katero mora drųava kaznovati, tudi  e se je njeni lastni udje deleųne store. Drųava, v kateri se to ne godi, podkopuje sama svoje podloge, trga sama vezi, ki jo skupaj drųe.  e bode naű drųavni pravdnik to űe enkrat preudaril, morda bode vendar skuűal na to delati, da se tudi pri nas med Slovenci spoűtuje od cesarja potrjena postava o pisemski tajnosti.

Proűnja do cesarja.

— Peticij do cesarja proti neposrednim volitvam je je dosedaj dobil "Glas" med goriűkimi Slovenci: iz Volče podpisanih 85;

iz St. Florjana (132) in St. Mavra (19), skupaj 151; iz Smarij, p. 51; iz Ren  (Bukovice in gradiű a), p. 50; iz Komna p. 30; iz Gabrij, p. 28; iz Jagodiű a, p. 54; iz Černic (in Goja ), p. 56; iz Podmelec, p. 27; iz űkrbine, p. 29; iz Cirknega, p. 35; iz ųupanije St. Martin (Kujsko, p. 41; Vipol e, p. 48; Kozana, p. 101; Vedrijan, p. 18; raznih p. 3), podpisanih dalje skupaj 233. Kjer je primeroma malo podpisov, so skoraj zgolj lastno-ro ni podpisi; pri drugih je obilo sicer le podkriųanih, pa ve i del v pri o dveh pri .

— Mi smo dalje prejeli podpisane peticije iz občine űmarje pod Ljubljano.

— Dalje nam je doűla peticija s podpisi od Sv. Ane v Slovenskih goricah.

— Občina  eműenik je pristopila peticiji na cesarja. Podpise smo prejeli.

Končno űe enkrat opominjamo, naj nam rodoljubi blagovolé brų poslati, ako imajo űe kaj podpisov nabranih, ali ako űe nabirajo.

Politični razgled.

Notranje deųele.

O volilni reformi je po poročilu dunajskega "Vatri." prodrlo v odločilnih (dvorskih) krogih drugo miűljenje. Posebno je veliko űtevilo peticij proti direktnim volitvam velik vtis naredilo. Mogoče, da se v poslednjem trenutku vendar űe premislijo,  e prav so ųe daleč zaűli.

Poljska "Gaz. Narodova" britko toųi, kako nehvaleųno se obnaűajo Magjari Po-

Listek.

Neműko sleparstvo v Ameriki.

Nemec piűe: " e sem na Dunaji v gostilnici ali kavarni sedel v dobrodejni svesti, da se mi tukaj nij bati tistih vitezov z dolgimi prsti, moral sem se vsakokrat smijati, ako je kateri potnik, ki je ųe veliko sveta obhodil, ali vsaj pravil, da ga je, pripovedoval o smelih in čudnih po etjih in lopovűčinah, ki jih gospodje ųeparji in roparji onkraj morja v blagoslovljenih, prostih, severno-amerikanskih drųavah uganjajo. Vedno sem se moral kakor neverni Tomaų smehljati, kolikorkrat se mi je hotelo "medveda navesiti", da, kdor v Novem Jorku ne hodi z dobro zapeto suknjo in pa z rokami v ųepih, svest si more biti, da mu bode črez pol ure po prijetnem sprehodu ure in moűnje zmanjkalo; űe bolj sem se moral smijati, ako se mi je po vsej resnici trdilo, da celo zapeta suknja in tako zaprti ųepi, da űe zrak ne bi skozi mogel, ne bi varovali zoper urnost amerikanskih zmikalcov, koji zazumejo moűnjo iz najskrivnejűega kota izmakniti, ne da bi oplenjeni tudi naj-

manj slutil o tem. To bi pa bilo vendar vraųje, sem si mislil, da ne bi nič opazil, kadar bi tak rop eljni malopridneų v ųep moje suknje segal; űe na Dunaji v naj v huűem stiskanji mi nij nikoli nič ukradeno bilo in mislim, da v Novem Jorku komaj utegne drugače biti.

Tako le sem si mislil, poprej ko sem v Novem Jorku bil; ko ste me pa naklju ba in osoda spravili tje na daljno primorje prostih dežel, so mi neprijetne izkuűnje vsilile celo druge nazore, in obžaloval sem, ka nijsem bolje verjel čudovitim povestim, ki sem jih na Dunaji sliűal o neverjetni spretnosti Jankejev. Postava v zedinjenih drųavah silno ostro kaznuje vsako navadno hudodelstvo, veliko ostreje, kakor avstrijske, in posebno tatvina se kaznuje z jako dolgo je o in s strahovito kaznovalnico "Singsing"; lahko bi kdo mislil, da bi vsled tega űtevilo od lastnije drugih se ųive ih roparjev imelo se prej zmanjűevati, kakor mnoųiti, ali zelo je drugače; űtevilo ųeparjev v zedinjenih drųavah in posebno v velih pristanskih mestih je legijon. Vse ceste, vsa javna mesta, glediű a, koncerti, plesi mrgole od ųeparjev, ki se kla-

tijo okolo kot naj fineji ųlahtniki, kakor naj grje zamazani in razcapani Rowdies-i. Ako si razmere Novega Jorka natančneje ogledamo, se vendar ne moremo nad "non plus ultra" teh tatov s smolnatimi prsti posebno čuditi; ker prvič dobajajo iz vseh krajev sveta in posebno iz Neműkega barke, tako rekoč do vrhunca napolnene z najslabűimi smetmi  loveűkega drűtva, spet na drugej strani pa ne poznajo ni pojma "usmiljenosti" ni besede miloű ina v Novem Jorku. Tam se pravi: "delaj, ali  e ne moreű nobenega dela najti, pa kradi"; in ker onkraj morja ne le eno, ampak zatisejo obe oči črez preteklost, ako je sedanjost vredna  esti, z drugimi besedami, da je milijonar vedno v najviűjem spoűtovanji, ako se tudi v , da je v prejšnjem času kradel in si takim načinom temelj poloųil svojemu bogastvu, krade vsak, ki nič nema, in krade tako dolgo, da naposled misli toliko imeti, da lahko prične kako poűteno opravilo. Zatorej se tudi mora konstatirati, da večina po Novem Jorku se klate ih tatov, roparjev, goľufov in sleparjev vseh vrst nijsmo amerikanski drųavniki, ampak tujci, kateri zelo prepogosto űe angleűko ne govor . ųalostno

ljakom nasproti. Poljaki so zmirom imeli do Magjarov topla sočutja, kar se je na Ogerskem tudi priznalo, za to je Smolka častni meščan skoro vseh ogerskih mest. A kljub temu je Andraš vse počel v zadnji čas, kar je Poljakom škodovati moglo: strmoglavil je Hohenwarta in zdaj je cesarja pregovoril, da je dovolil volilno reformo v zbornico prnesti. Za to treba, da se Poljaki zvežejo z drugo slovansko opozicijo.

V **ogerskem** zboru so levičnjaki zahtevali, naj se iz ogerskih ljudskih šol zemljevidi „avstrijsko-ogerske države“ odpravijo in uničijo, ter naj se uvedejo zemljevidi „ogerske države“. Ta nasvet je padel s 140 proti 76 glasom.

Vnanje države.

Iz **Serbije** dobajajo poročila o krutem postopanju Turkov proti Slovanom v Bosni, Hercegovini in Stari Srbiji. Klici na pomoč se množe, razdraženje onkraj Drine-vode je veliko, tako da more Srbija, kadar se vzdigne na rešitev svojih bratov pod turškim jarmom zdihujočih, računati na splošen upor med tlačeni kristjani.

V **francoski** narodni skupščini se je začelo posvetovanje o nasvetih odseka trideseterih. Nujnost predlogov je bila sprejeta. Minister Dufaure je izrekel, da se vlada zлага z nasveti. Govorilo je potem več govornikov. Castellane zahteva, da naj skupščina napravi konstitucionalno monarhijo, bonapartist Haentjeno pa, da naj narod glasuje. Sprejeti bodo brez dvoma nasveti odseka, ker se je tudi levica odločila, da glasuje zanje, ako vlada izreče, da se bode tudi v prihodnje držala načel, katere je proglasila v svojem poročilu na odsek. Gambetta je govoril o nasvetih odseka trideseterih in je dejal, da so ti nasveti otročji in nevarni, da ta narodna skupščina nema ustavodajnih pravic; dežela mora vedeti ali se vede k republiki ali k monarhiji, za to hoče dežela razpuščenje te narodne skupščine. Milijon podpisov za to govori. Republikanska stranka hoče republiko s prvotnimi pravicami in s svobodo. — Duc de Broglie skuša večino braniti. — Laboulaye neče sicer Gambettovo, pa hoče konservativno republiko. — Thiers izjavlja, da bode vlada v specijelni debati pojasnila dala.

Na **Španjskem** se vse redno vrši. Ničesar nij slišati od prekucij, katere bi reakcijonarji tako radi videli ondi. Posebno Prusom bi bilo to nek zelo po godu, ker se je zopet pokazalo, da so romanski narodi

prekosili Nemce, in ker so že tako sovražniki svobode. Pa celo znani general Cluseret jim v tem slučaju ne more pomagati. V Madridu še zmerom nij komunističnega upora. Castelar je v zboru republikancev izrekel, da se vlada nema bati ne upora Karlistov, ne komunistične ustaje, ker trezni španski narod ne mara za take ljudi.

Pruska kraljeva komisija za preiskavanje Wagenerjevih barantij nema sreče, ker ste precej v začetku dve važni pričl umrli. Lasker je neki bolan, in predsednik Günther odide v Poznanj. V poslednji seji zbornice poslancev sta Gerlach in Poljak Chlapovski hudo grajala vlado zaradi novih cerkvenih postav. Naučni minister Falk ima baje čedalje več opraviti s kraljevo trmo, tako da bode kmalu primoran odstopiti.

Dopisi.

Iz Trnovega na Notranjskem 26. febr. [Izv. dop.] Odkar je srenjska avtonomija, prevzel je deželni odbor tudi nalog, skrbeti za to, da se več srenj primerno združi v eno, da se njih uprava zmanjša in poboljša. Tudi je postavno določeno, da se imajo po pretečenem triletnem županovanju nove volitve razpisovati. — Marsikatero občino se nečejo pri nas zediniti, ker so prevzetne in se jim dozdeva, da ako nemajo svojega župana, ne veljajo toliko, kakor pred. Utegnejo biti pa tudi važne stvari, katere zoper zedinjenje občin govoré. — Ali pri nas nij niti eno niti drugo. Vse občine naše okolice želé pod eno sosesko priti, zato ker izprevidijo, da bi potem za vzdrževanje občinskih potreb ne bilo treba tako globoko v žepe segati kakor dozdej in da bi imeli dobro uredjen občinski urad.

Kako je le to, da naš deželni odbor za zedinjenje občin nič ne skrbi, ker čas je, da se k temu kaj zgodi? Tudi razpisanje novih trnovskih srenjskih volitev se ne sme še dalje odlašati, ker bati se je, da pri nas župan pride v posest dosmertnega neodgovornega županovanja. Črez 6 let je on že na svojem sedeži vsegamogočen, brez da bi komu kakšen račun predložil. Srenjske potrebe, popravljanje potov in cest, vse ga malo briga.

je izpovedati, ali nič manj je pa žalibog le prerresnično, da najhujša malopridna drhal s eskorej izklučljivo le iz Nemcev rekrutira. Nemški izseljenci, ki s hamburškimi in bremskimi ladjami v Novi Jork dohajajo, med njimi večjidel na nič prišli in oubožani ljudje, ki gredo sreče v Ameriko iskat, koje v Evropi nijso našli, imajo navadno komaj več gotovine kakor ravno prepeljava velja. Vsakako imajo postav v Novem Jorku, po kateri mora vsak izseljenec kadar dojde v Novi Jork nekako malo svoto pri sebi imeti, drugače ne sme izladjati se, ali svota — kako velika da mora biti, se ne spominjam več na tanko — je jako mala in v najboljšem slučaju komaj zadostuje, da se more z njo nekaj tednov živeti. V najboljšem slučaju pravim, ker večjidel ubogi izseljenci goljufom pridejo v roke, kateri, na sramoto Nemčije bodi povedano, so zopet vseskozi Nemci, in kateri, na neizkusenost izseljencev prežé, jim pod vsakovrstnimi jabolovi obljubami njihove krvave zadnje novce izvabijo. Tako se nameri, da izseljenci, komaj v Novi Jork prišli, brez pomoči, brez strehe, obupani na cesti stojé in potem — no potem kradejo, in zelo boljši, vsaj tako

dolgo, da delo najdejo; ker prav dobro vedo, da jim nihče nič zastoj ne da. Za Nemci nahaja se pač največ Ircev med tatinsko drhaljo v Novem Jorku. V teh navedenih dejanskih rečeh nahajasetudiuzrok, zakaj da je Amerikanec proti Nemcu silno nezaupljiv in sovraštvo taistih celo jasno dokazuje; ne mislim pa s tem samo rojenih Amerikancev, kateri, če se je enkrat angleškega jezika naučil in po štiriletnem naselišči si pridobil meščanske pravice, nikdar več ne govorinemške besede in se sploh brez pogoja ne obnaša več kot Nemec, nego samo kot Amerikanec.

Kratko rečeno, Nemec, ki se je tukaj neselil, mora se še le tako rekoč očediti in zelo predrugačiti, da postane pošten človek, kakoršnega si Amerikanci mislijo; dokler tega nij storil, z drugimi besedami, dokler Nemec nij nehal Nemec biti, se Yankee, kakor poamerikančen Nemec, novonaseljenca skrbno izogiblje, ker vé, da med 100 takimise 99 goljufov nahaja. (Dalje prih.)

Ravno tako se godi naši bližnji bistrški občini. Tudi njen župan g. Jelovšek ne misli na odstop in ne da bi položil račun črez svoje 6letno županovanje. Če ga kdo na njegovo dolžnost opomni račun položiti, pravi tebi nič meni nič, da ga bo že naredil in da ima še on kaj za terjati. — Čudno, da on za svoje malo delo, pri velikih dohodkih, katere občina ima, še popolnega plačila nij prejel. Da je malo delal, dokazujejo ceste in pota v Bistrici in njeni okolici; one nijso bile nikdar bolj zanemarjene, kakor pod njegovim županovanjem. Kako neveden je v občinskem zakonu spričuje to, da on prodaja srenjsko zemljo podvzetnikom za dobitok materijala, in misli da prodaja je veljavna, ako je le on in en svetovalec s tem zadovoljen. Na krajno policijo pa čisto nič ne pazi; krčme so posebno ob nedeljah in praznikih cele noči odprte, ter se igrajo prepovedane igre do belega dneva, in se ljudje demoralizirajo. Nezaprinesljivo je, da on s svetovalci in odborniki nij skrbel, da bi se gasilna brizglja, katera je res 800 gl. veljala, pod streho spravila, da jo je pustil pod milim nebom tako, da je njeni leseni obstatek ves zgnjit, da pri zadnjem ognju nij bilo kmalu kaj v roke vzeti. Nezaprinesljivo je tudi, da nij bilo takrat mačkov najti, da bi ognjene trame s strehe vlekli, bilo se je bati, da se ogenj ne razširi. To nij več nemarnost, ampak velik pogrešek, katerega bi se moralo kaznovati. — Mi potrebujemo in hočemo moža za župana, kateri bode ponosen na svojo stopinjo v družbenem življenji in dobro umel in vestno spolnoval svoje naloge. Sedanjemu županu pa dajemo dobri svet, da naj sam svoj odstop oblastnijam naznani. Nikdo pa mu ne bode hotel veselja kratiti, še za naprej velikanski „Corso“ napravljati, akoravno ga tam največ zasluge čakajo, samo voščimo mu več sreče pri sestavljanji plakatov v nemškem jeziku, ker letošnja povabila so se, kar se pisave in zapopadka tiče, zelo ponesrečile.

Iz Gorenjskega 27. febr. [Izv. dop.] Da bode svet videl, in vedel kakega c. kr. okrajnega glavarja imamo pri nas, ob kratkem priobčujem brez komentarov sledeče:

1. V občini „Lancovo“ vlada župan z imenom Dežman, v sorodu z „ljubljskim burgermeistrom.“ — Ta župan je bil leta 1871 zaradi krivične prisege na tri mesece obsojen. C. kr. okrajni glavar Wurzbach je za to dobro vedel, in če ravno bi po postavi tak človek nič več ne smel županijo zastopati, vendar ga je pustil celo leto na županskem stolu, in to vse zaradi tega, ker je Wurzbachov ljubljeneec in ker le v njegov nemškutarski rog trobi. Pred tremi tedni pa je bila nova volitev v ravno tej srenji, katero je paša Wurzbach sam vodil. Pri tej volitvi je bil zopet Dežman za župana voljen, to se ve vsled agitacije in pritiska paše Wurzbacha. — Večina posestnikov je proti tej volitvi, ali ker je gospod paša tako hotel, ostal je Dežman župan na nevoljo vseh posestnikov. — Zatorej je treba, da se ta stvar očitno oznani, da se poizve, kako da se na Gorenjskim s postavami godi. Ali bo te posestnike vsaj deželni odbor branil?

2. C. kr. okrajni glavar Wurzbach že 10 let na Gorenjskem kraljuje, ali razmere med občinami in farami mu še dandenes nijso znane. Zaukazal je namreč pred ne-

kaj meseci vsem županom, da morajo za to skrbeti, da se v vsako mrtvašnico peč postavi! — Ali gospod paša kot desetletni kralj Gorenjskega nij vedel, da pri osmih farah njegovega okraja nobene mrtvašnice niti nij! Kam bodo pri teh farah peči stavili, to sam Bog ve! —

3. Tukaj na Gorenjskem koze epidemično grasirajo. Ali od strani c. kr. vlade se o tej reči nič ne stori. — Pač je paša Wurzbach po zaukazu deželne vlade vsem županijam naznanil, da se bodo sanitetni komiteti volili. A preteklo je že več kot tri mesece, in še dandenes v nobeni županiji sanitetni komité nij voljen. Kaj dela gospod distriktisikus, od tega nij sluha ni duha. Tudi nihče ne ve, kje da je, tukaj ga nobeden nij videl, čemu pač, si misli, naj se godi, kar se hoče, jaz se bom že odgovoril.

Od Drave 1. marca. (Izv. dop.) 1871. leta je več duhovniških skupščin labodske vladikovine izreklo željo: naj se slovensko uradovanje naročito kot dovoljeno izreče, in prečastno kn. vl. redništvo račilo je dne 31. oktobra istega leta odgovoriti: „isto (uradovanje) se ne ovira, nakolikor je od redništva zavisno in mogoče.“ Iz svojega nagona sicer ni za našega vedenja poskusilo spisavati naški, vendar v raznih tudi težkih slučajih je odgovore dajalo in reševalo slovenski, crkveni računi šče se sedaj rešujo v našem jeziku, razumevajo, kateri so v njem sestavljeni. A od lani odgovarja labodsko redništvo na vse vloge nemški, nemška rešila dobivamo o najprostejših in najlepših predmetih. Nejasno je, kako se ta postop sklada z navedenim pismenim, od kneza in vladike labodskega lastnoročno podpisanim obečanjem? Človek vsakdenjih sposobnostij bi sodil, ka vladške naredbe in ukazi imajo vrednost in vezavnost ne samo za podrejeno osebje nego tudi za stvarnika samega, toda skušnja se križa s tako sodbo. O neki priliki čitali smo nekde redkimi črkami napisano bojazen: gorje slovenski narodnosti, ako vlada v svoje roke dobode bogoslovsko semenišča. Tak je pomen, besed se več ne spominamo. Nikoli nismo kazali posebne prijaznosti nemškim vladam, ktere nam malo povoljnega kroje za naše naravne in narodne pravice, in nikoli jim ne bomo prepevali hvalospevov, dokler ne bodo na to delale, da smo enako opravičeni z Nemci in Magjari. Toda opirajoči se na skušnje in zvedenosti morani smo očitno povedati, ka šče itak posvetna vlada jemlje skoro več ozira na nas, negoli crkvena oblast, ka ona vsele rešuje z razlogi, kaki že koli so včasih, a poslednja običaje tudi ukazovati ali nekati brez navajanja vzrokov, kakor je delal gospod Luter. Ta način v uradnem poslovanju je po naših selskih pojmovih samosilje, nasilstvo, a ni pravna crkvena vlada. Slovenska rešila zmagamo od visokega c. k. popečiteljstva, od preslavnega c. k. nameštstva za Štirsko, od c. k. okrajnega glavarstva ptujskega, sodništva, daštva. In čuda, stranka proseča za oprost od tretjega oklica prejela je rešilo na slovensko prošnje pismo od okrajnega glavarstva dne 17. februarja v slovenščini, a od kn. vl. labodskega redništva od dne 18. istega meseca v nemščini. Kaj poreko na to prikazen gospodje, kateri mēnijo, ka je neumnost zahtevati, da

se izplačujo obresti iz javnih zakladov na slovenske pobotnice. Vlada skrbi za naški zakonik, sekovsko vladništvo po veliki večini nemško ustrezalo je Slovincem za deset dekanovin s slovenskim crkvenim ukaznikom, a labodsko redništvo krmi podrejeno duhovništvo z golaj nemščino! Kako ime pa dajejo dotični strežniki takemu početju?

Iz Celja 1. marca. (Izv. dop.) Iz bližnjega zabukovsko-Lehmanovega rudnika dohajajo nam jako nemirne vesti. O razuzdanosti tamošnjih rudokopov je že vaš zadnji dopisnik poročal, za kojega so potem rudokopi občespoštovanega gosp. J. smatrali ter mu vse šipe na njegovi tovarni pobili. Lastništvo Lehmanovega rudnika je vedno v denarnih zadregah, tako da že delavci poldrugi mesec nijso plače popolnem dobili. Pred večerajšnjem smo izvedeli, da je večina delavcev delo popustila in še tiste, ki so delati hoteli, so oni silili to popustiti. Nastavili so se v večini pred pisarno, kjer je bil direktor nazoč, plačo terjajoči. K sreči so prišli iz bližnjega Žavca žandarji, ki so morali z dvema oroženima uradnikoma direktorja v pisarno varovati, kojega bi bili delavci radi s silo ven dobili. Pametnemu postopanju žandarjev in uradnikov se je zahvaliti, da nij bilo krvavega tepeža. Celo noč je bilo treba žandarjem in tamošnjim uradnikom direktorja varovati; še le ranega jutra je mogel od žandarjev spremljan iz Zabukovice oditi. Včeraj je šlo 5 žandarjev iz Celja tja na pomoč in so prignali 9 najhujših nemirnikov, ali sliši se, da še ne bo miru. Ali so delavci zopet pričeli delati, ali ne, se še ne vé, škoda pa bi bila velika, ker gori več apnenih peči, in bi tudi v premoške jame potem preveč voda natekla. Konči še to, da so se od okrajnega glavarstva uradniki peljali v Zabukovce, da bi delavce pomirili.

Domače stvari.

— (Pol. društvo „Slovenija“) ima v sredo 5. marca zvečer ob sedmih občni zbor. Dnevni red: Ljubljanske mestne volitve.

— (Goriški dijaki) napravijo 8. marca besedo v čitalnični dvorani v Gorici. Program: 1. „Lovska“, poje zbor; 2. Slavnostni govor; 3. „Zvezdi“, bariton-solo se zborom; 4. Mili kraj, poje zbor; 5. Deklamacija: „Povodnji mož“; 6. Strunam, čveterospev; 7. Samo, poje zbor; 8. Šaloigra: „Novci za diplomu“. 9. Nedvedov „Venec slovanskih pesnij“, poje zbor. — Začetek ob pol 8ih zvečer. — Vstop je dovoljen samo povabljenim. Kdor bi želel udeleževati se svečanosti, naj se blagovoli obrniti do uradništva „Soče“.

— („Laibacher Schulzeitung“) pri-poveduje v svoji zadnji številki, da bode „slovenskemu učiteljskemu društvu“ kmalu odklenkalo. Marsikdo bi si utegnil misliti, da je temu res tako, ali stvar je čisto drugač-nja, in nemškutarski učitelji mislijo s to lažljivo notico le omahljive narodne učitelje pre-slepiti in novih udov v svoje nemčursko gnje-zdo privabiti. Kajti čujte stvar je taka-le: Mariborski slovenski učitelji, ki so bili zdru-ženi z nemčurskimi, odpovedali so se nemš-kemu društvu, katerega so ustanovili neka-teri prusački mariborski učitelji, ter namera-vajo napraviti svoje narodno društvo, ki se bode imenovalo „slov. učiteljsko društvo“.

Sedaj se štajerski slovenski učitelji popol-noma zlagajo z našimi narodnimi učitelji, in to je še bolje, da si osnujejo tudi v Mariboru svoje društvo, ki bode imelo ista načela, ka-kor slov. učiteljsko društvo v Ljubljani in se bode popolnem ločilo od nemškega. Komu tedaj žuga pogin? Ali ne znabiti maribor-skemu nemškemu učiteljskemu društvu? — Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani pa stoji, kakor poizvedamo, na trdnih nogah. Čedalje več udov si pridobiva, kolikor bolj „Laib. Schulzeitung“ po njem udriha. Izdalo bo to leto „slov. učiteljsko društvo“ imenik vseh slovenskih učiteljev, ki pride menda kmalu na svetlo in ki ga dobe vsi udje brez-plačno. To je gotovo znamenje, da društvo napreduje. — Prav na slabih nogah pa stoji, kakor slišimo, „Krainischer Lehrerverein“, dasiravno njegovi matadorji po vseh kotih udov lové. Slišali smo te dnij, da bode še ta peščica ljudskih učiteljev izstopila, kar jih to ubogo društvo šteje. Was bleibt dann wol dem Allerärmsten übrig? Unglückseliger krain. Lehrerverein! —i—

Razne vesti.

* (Nesreča.) V Djakovaru je prišel te dni en kranjski gozdar v štacuno trgovcev K. in F., da bi kupil samokres. Gospod K. je ravno več takega orožja izlagal, ka-tero je ravnokar iz fabrike prejel; strojilo ne-kojih samokresov kupcu kazajoč, je nekatere kratki sprožil. Nenaadno počí, in Kranjec je padel tako teško zadet, da je drugega dneva umrl. Trgovce seveda nij nič kriv tega, ker je samokrese bil še le dobil, pač pa zadeva krivda tisto tovarno in sosebno tistega služabnika, ki jih je nabite spravil in odposlal.

* (Varčen človek.) V Šemnici je 14. februarja letos umrl nek uradnik Adolf Švare-man, ki je bil silno skop v svojem življenji. Da-si tudi je imel dobro plačo, vendar za ko-silo nij drugega jedel, nego eno žemljo po 2 krajcarja. Ta njegova skopost ga je en-krat zapeljala k činu, vsled katerega je svojo službo izgubil. Životaril je v neki ubogi luknji, kjer nij bilo nikakšnega pohištva; svoj živež si je hodil iskat po smetiščih in kakšna gnjila repa mu je bil dober oblizek. O priložnosti kronanja leta 1867 je prišel v Pešto in se je hvalil potem, da na več ko sto milj dolgem potu nij niti krajcarja potrošil. V Pešti pa se je dal zapeljati k strošku devetih krajcarjev. Umril je od gladu in revščine; v svoji oporoki pa nij ničesar svojim sorodnikom zapustil, nego celo svoje premoženje, 14.000 goldinarjev je sporočil dobrodejnim napravam.

Narodno-gospodarske stvari.

— Hrvatska komercialna banka je pričela svoje delovanje. Sedanja delniška glavnica iznaša 500.000 gl. avstr. v., razde-ljena v 5000 delnicah po 100 gl. Delokrog banke je: davanje predplač na državne pa-pirje, delnice in zadolžnice denarnih zavodov in drugih obrtnih podjetij, na trgovske za-veznice, priznanice in druge te stroke pa-pirje, ter na plodine in tvorine; vse grane banknega in menjiškega poslovanja, kakor tudi borzne operacije; izvrševanje in posre-dovanje drugih financijelnih poslov, ki bodo banki od državnih uprav, deželnih zastopstev, občin, korporacij, društev ali zasobnikov na-maknjeni; potem davanje ali posredovanje hipotekarnih zajmov; prejemanje novcev od zasobnikov, korporacij in oblastnij, pod po-goji, ki jih bode upravno svetovalstvo gledé obrestovanja in odpovedanja odločilo: a) na tekoči račun, b) na hranilnične knjige od 1 gl. više, c) proti izdavanju obrestovanih bla-gajniških nakaznic od 50 gl. naprej. Potem eskomptovanje menjic, ki ne teko čez štiri mesece, in so prevedene s tremi solidnimi fir-mami, izjemno tudi z dvemi; menjiško

eskomptni posel s kreditnimi imetniki, posel na tekoči račun, komisijonski, inkaso in domicila, tudi reeskomptovanje; kupovanje in prodavanje nepremakljivih reči za stavbe in druge svrhe, pa robe in proizvode; obrtne, trgovske in druge javno dobro pospešujoče gospodarstvene podvzette vsake vrste osnovavati, ali se pri osnovavanju takih deležiti. Oziroma osnovanja in tjeranja v predidoci alineji zadržanih podvzetij, ustrojavati delniška ali delniško-komanditna društva, ter za taka izdavati delnice, ali zadolžnice. Na čeli te banke stoje: Njeg. preuzv. gosp. Ivan Mažuranič, predsednik upravnega odbora; g. Anton Jakič, podpredsednik upravnega odbora; upravnisvetovalci: gg. Moric Hönigsberg, Vaso Kotur, Nikola Krestič, Naum Mallin, Wilhelm Schwarz, Josef Siebenstein, Jakob Stern, Samuel Weiss, Ferdinand Winkler, Makso Frankl, ravnatelj. Torej z večino narodnjaki.

Javno zahvalo

izrekam spoštovanemu gosp. dr. Petovarju, odvetniku v Ormuži, za 5 iztisov knjige „Živalstvo,“ darovanih našeji šoli.

V Ljutomeru, 1 marca 1873.

J. Lapajne.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 7. marca: Hostnikovo pos. v Šmarji na Štaj. — Tomšičevo in Bajčičevo, v Bistrici. — Babičovo, 160 gl. in Hočevanje, 350 gl., v Črnomlju. — Oberstarovo, 1850 gl., v Ribnici.

Konkurzi: Na državni realni in zgornji gimnaziji v Novem mestu je razpisana učiteljska služba za nemški jezik s klasično filologijo do 25. marca.

Tuji.

2. marca.

Europa: G. Vucetič z družino iz Ogerskega. — Harm iz Trsta. — Schwarz iz Trsta. — Freund iz Dunaja. — Weiss iz Kranja. — Krauss iz Postojne.

Pri Elefantu: Fekonja iz Maribora. — Medeti iz Novega mesta. — Wurm iz Pešte. — Ziegenheru — Freudenau. — Schwimbacher iz Maribora. — Häussler iz Trga. — Alenn — Kalfat. — Kastele iz Trsta. — Gorjup iz Gorice.

Pri Maliču: Hirsch — Schweinfurt. — Grof Nathan iz Kaniže. — Dalhofer iz Dunaja. — Doria iz Reke.

Dunajska borsa 3. marca.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	35	"
1860 drž. posojilo	104	"	75	"
London	109	"	—	"
Kreditne akcije	339	"	25	"
Akcije narodne banke	983	"	—	"
Napol.	8	"	68 ¹ / ₂	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	65	"

Turnske ure

(46—7)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Peštansko zavarovalno društvo

je sprejelo gosp.

Miroslav Drenik-a

za svojega **popotnega uradnika**, in mu je dalo popolno oblast, zavarovati zoper škodo po ognji in na življenje, sprejemati asekurančne denarje in sploh storiti vse, kar utegne biti društvu na korist.

Podpisano glavno opravništvo prinaša to slav. občinstvu na znanje, ter ob enem izreka, da prevzame „**Peštansko društvo**“ poročstvo za vse po gospodu **Miroslav Drenik-u** sprejete naročila, zavarovalne zneske, naplače, ali druge naredbe, ter ga priporoča slav. občinstvu in vsem gosp. okrajnim agentom z vso častjo.

Glavno opravništvo za Kranjsko v Ljubljani.

Franc Drenik.

(63—1)

Peštansko zavarovalno društvo se je spočelo l. 1864, in podaje svojim udom poročstva nad 6 milijonov gld. v glavnem kapitalu, v rezervah in letnih zavarovalnih dohodkih.

Od l. 1864 do l. 1871 je „**Peštansko društvo**“ škode plačalo nad 7¹/₂ milijonov gld.

Peštansko društvo zavaruje zoper škodo po ognji:

poslopja, malne, pile, hišno orodje, kupčijske zaloge, klajo, poljske pridelke, in sploh vse premakljivo blago; potem zavaruje:

Zercala in zercalne šipe **zoper razlom**; in zavaruje na **človeško življenje** po 15 različnih načinih, to je: za doto, na pokojščino, na zapuščino po smrti itd. itd.

Posestva na prodaj.

V vasi **Zgornje Gameljne**, pol drugo uro od Ljubljane in pol ure od postaje Vižmarje, Rudolfove železnice je posestvo hišna štev. 19 in posestvo hišna štev. 8 na prodaj.

Prvo obstoji iz enonadstropno visoke, z opeko pokrite hiše, s kleti, hlevi za konje in govejo živino, s podom in svinjaki; tik hiše je žaga in mlin s petimi tečaji. Zemlje spada k temu posestvu: 10 oralov, 771 □ ° njiv, 6 oralov 385 □ ° travnikov, 901 □ ° spašnikov in 18 oralov, 838 □ ° lepega gozda, v katerem se nahajajo jelke, arbule, borovci in bukvje.

Drugo posestvo hišna štev. 8, ima nadstropje visoko tudi z opeko pokrito hišo, hlev za 30 živin, pod, dve kajži in druge poslopja; potem mlin s petimi tečaji. Zemlje spada k temu posestvu: 10 oralov, 789 □ ° njiv, 4 oralov, 755 □ ° travnikov, 800 □ ° spašnikov, 22 oralov, 49 □ ° gozda, in 363 □ ° vrta z sadnim drevjem.

Od kupa bi bilo treba samo eno tretjino takoj izplačati; drugi dve tretjini bi se na prodanem posestvu proti 6% nimi obresti zavarovale.

Natančni pogoji se izvedo pri lastniku **Jožefu Rebolj-i v Zgornjih Gameljnah** hišna štev. 19, ali pa pri odvetniku Dr. Zupančič-u v Ljubljani.

(53—3)

Zdravje in moč

pripisuje marsikateri Hoff-ovim sladnim preparatom.

Gospod dvorni založnik Janez HOFF, glavna zaloga, Dunaj, Kolovratring št. 3, (popred Kärntnerring II).

Strusov, 24. listopada 1872. S tem si dovolim, Vas prositi, da mi zopet pošljete Vaših izvrstnih sladovih pripravkov in sicer: 13 steklenic piva iz sladovih izlečkov za zdravje, 1 funt sladove čokolade za zdravje in 1 zavitek sladovih bonbonov za prsa po 60 kr. — Vašim izdelkom pripisujem izvrsten uspeh.

Zatek, 20. decembra. Prosim, pošljite mi kakor hitro mogoče 10 skatelj Vaših praškov iz sladove čokolade. Moj otrok se že pol leta o tistih živi in zahvaljuje temu cenjenemu živežu svoje **zdravje in moč**. Ne morem, da bi Vam to z veseljem ne pripoznal itd.

J. W. Laufke, kupčija s hmeljem.

Kernya, 11. marca. Veseli vspeh in olajšanje prsnega kašlja (ki sem ga 1869. in 1871. l. močno imel) katero morem edino le Vaši pivi iz sladovih izlečkov in Vašim sladovim bonbonom pripisovati, me veže, izreči Vam pristrčno zahvalo; hočem to dobrodejno zdravilo tudi drugim nasvetovati. Naročenje sledi.

Pavil Stark, kaplan.

Se dobiva v Ljubljani pri gosp. Ed. Mahr-u.

(7—3)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: **Ivan Semen.**

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.